O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASINING BIRINCHI PREZIDENTI ISLOM KARIMOVNING DAVLAT MUSTAQILLIGINI MUSTAHKAMLASH VA MILLIY TARAQQIYOTDAGI TARIXIY ROLI

Sattarova Sarvinoz San’atbek qizi
Andijon davlat pedagogika instituti Pedagogika fakulteti
Boshlang’ich ta’lim yo’nalishi talabasi
sarvinozsattarova07@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada O‘zbekiston Respublikasining Birinchi Prezidenti Islom Abdug‘aniyevich Karimovning mustaqil davlat asoschisi sifatidagi siyosiy faoliyati, u kishi tomonidan ishlab chiqilgan "O‘zbek modeli"ning mazmun-mohiyati va xalqaro maydondagi nufuzi tahlil qilinadi. Maqolada Islom Karimovning tinchlik va barqarorlikni saqlash, iqtisodiy islohotlar va milliy ma’naviyatni tiklash borasidagi xizmatlari ilmiy va hayotiy misollar orqali yoritilgan.

Kalit so‘zlar: Mustaqillik, Islom Karimov, O‘zbek modeli, suverenitet, geosiyosat, milliy tiklanish, xavfsizlik, iqtisodiy islohotlar.

Аннотация: данной статье анализируется политическая деятельность Первого Президента Республики Узбекистан Ислама Абдуганиевича Каримова как основателя независимого государства, содержание и суть разработанной им «узбекской модели» развития и её авторитет на международной арене. В статье через научные и жизненные примеры освещаются заслуги Ислама Каримова в деле сохранения мира и стабильности, проведения экономических реформ и возрождения национальной духовности.

Ключевые слова: Независимость, Ислам Каримов, узбекская модель, суверенитет, геополитика, национальное возрождение, безопасность, экономические реформы.

Abstract: This article analyzes the political activity of the First President of the Republic of Uzbekistan, Islam Abduganiyevich Karimov, as the founder of an independent state, the essence of the "Uzbek model" developed by him, and its prestige

in the international arena. The article highlights Islam Karimov's contributions to maintaining peace and stability, implementing economic reforms, and restoring national spirituality through scientific and practical examples.

Keywords: Independence, Islam Karimov, Uzbek model, sovereignty, geopolitics, national revival, security, economic reforms.

O‘zbekistonning zamonaviy tarixida Islom Karimov nomi mustaqillik, barqarorlik va milliy g‘urur timsoli sifatida muhrlangan. Bugungi kunda O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev ta’kidlaganlaridek: "O‘zbekiston mustaqilligining asoschisi, buyuk davlat va siyosat arbobi Islom Karimov o‘zining serqirra siyosiy faoliyati, olijanob insoniy fazilatlari bilan Vatanimizning ko‘p asrlik tarixida o‘chmas iz qoldirdi."[178]

Islom Karimov 1991-yil 31-avgustda O‘zbekiston mustaqilligini e’lon qilib, mamlakatni og‘ir iqtisodiy va ijtimoiy inqirozdan olib chiqdi. U kishi nafaqat yangi davlat asoschisi, balki mintaqada tinchlikni saqlashning strategik me’mori ham edi. Mustaqillikning ilk yillarida Islom Karimov dunyo tan olgan besh tamoyilga asoslangan rivojlanish yo‘lini taklif qildi. Bu yo‘l iqtisodiyotning siyosatdan ustunligi, davlatning bosh islohotchilik roli, qonun ustuvorligi, kuchli ijtimoiy siyosat va islohotlarni bosqichma-bosqich amalga oshirishni ko‘zda tutar edi.[179] Ushbu model tufayli O‘zbekiston "shok terapiyasi" uslubidan voz kechib, ijtimoiy portlashlarning oldini oldi. Islom Karimovning "O‘zbekiston — kelajagi buyuk davlat" shiori ostidagi strategiyasi mamlakatni agrar o‘lkadan sanoati rivojlangan davlatga aylantirishga xizmat qildi.[180] Islom Karimov Markaziy Osiyoda xavfsizlik masalalariga eng katta e’tibor qaratgan yetakchi edi. 1993-yilda BMT Bosh Assambleyasining 48-sessiyasida so‘zlagan nutqida u kishi xalqaro hamjamiyat e’tiborini Afg‘onistondagi vaziyatga va diniy ekstremizm xavfiga qaratgan edi.[181] 1999-yildagi Toshkent voqealari va xalqaro

[178] Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, 2016.
[179] Karimov I.A. O‘zbekiston: milliy istiqlol, iqtisod, siyosat, mafkura. Toshkent, "O‘zbekiston", 1993.
[180] Karimov I.A. O‘zbekiston istiqlolga erishish ostonasida. Toshkent, "O‘zbekiston", 2011.
[181] Karimov I.A. O‘zbekiston XXI asr bo‘sag‘asida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari. Toshkent, 1997.

terrorizm xavfi kuchaygan davrda Islom Karimovning qat’iyati tufayli mamlakatning suvereniteti saqlab qolindi.

Sovet davrida taqiqlangan milliy qadriyatlar, din va an’analar aynan Karimov davrida qayta tiklandi. Imom Buxoriy, Amir Temur, Alisher Navoiy kabi buyuk ajdodlarimizning xotirasi ulug‘landi. Islom Karimovning "Yuksak ma’naviyat — yengilmas kuch" asarida keltirilganidek, ma’naviyat har bir davlatning eng mustahkam poydevori hisoblanadi.[182] Bugungi kunda ham Islom Karimov merosiga bo‘lgan ehtirom davom etmoqda. 2017-yilda Prezident Shavkat Mirziyoyev tashabbusi bilan Samarqand shahrida Islom Karimov maqbarasi va memorial majmuasi barpo etildi. Har yili 30-yanvar va 2-sentabr kunlari Birinchi Prezident xotirasini yod etish marosimlari o‘tkaziladi. Islom Karimov — O‘zbekiston tarixining eng murakkab pallasida mas’uliyatni o‘z zimmasiga olgan, xalqini ozodlikka va taraqqiyotga boshlagan buyuk shaxsdir. U kishining davlat mustaqilligini asrab qolish, milliy armiyani shakllantirish va xalqaro maydonda O‘zbekiston nufuzini yuksaltirish borasidagi xizmatlari beqiyos.

Xulosa qilib aytganda, Birinchi Prezident tomonidan qo‘yilgan poydevor bugungi Yangi O‘zbekistonning yuksalishi uchun asos bo‘lib xizmat qilmoqda.[183] Islom Karimovning "Bizdan ozod va obod Vatan qolsin" degan olijanob g‘oyasi bugun har bir o‘zbekistonlikning qalbida yashamoqda. Uning hayoti va faoliyati kelajak avlodlar uchun vatanparvarlik va matonat maktabi bo‘lib qolaveradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Karimov I.A. "O‘zbekiston: milliy istiqlol, iqtisod, siyosat, mafkura". Toshkent, "O‘zbekiston", 1993. https://nlibrary.uz/book/view/342

2. Karimov I.A. "O‘zbekiston istiqlolga erishish ostonasida". Toshkent, "O‘zbekiston", 2011. https://ziyouz.com/kutubxona/islom-karimov-asarlari

[182] Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat — yengilmas kuch. Toshkent, 2008.
[183] Levitin L. Uzbekistan on the Historical Threshold. London, 2001.

3. Karimov I.A. "O‘zbekiston XXI asr bo‘sag‘asida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari". Toshkent, 1997. https://library.tsul.uz/ozbekiston-xxi-asr-bosagasida/

4. Mirziyoyev Sh.M. "Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz". Toshkent, 2016. https://president.uz/uz/lists/view/97

5. Karimov I.A. "Yuksak ma’naviyat — yengilmas kuch". Toshkent, 2008. https://nlibrary.uz/book/view/285

6. Levitin L. "Uzbekistan on the Historical Threshold". London, 2001.